

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Копернича (Міндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Південно-африканська війна.

(+) Як-раз минуло дев'ятьнацять місяців, від коли Англія розпочала війну в Африці. Три мільярди видала вже з того часу Англія на війну, котра крім того щоденно забирала англійському війську пересічно 30 людей ранених або поляглих. А тимчасом добутки досягнені тими незвичайно великими жертвами крові і майна є нині ще менші, як вчорік, коли здавало ся, що опір Бурів зломаний занятєм Преторії англійськими військами д. 5. червня. В дійсності річ так представляє ся, що Англичани нині посідають лише залізничні станції в Трансвалі і в ораньській республіці, а вся иньша область не перерізана шинами знаходиться в руках Бурів. Крім того ще в порівнянню з положенням вторічним наступила така зміна, що Бури вдерли ся до англійської Капляндії і вже від п'яти місяців ведуть там під'їздову війну, а Англичанам не вдало ся ніяк їм перешкодити в сій війні. Ще сумнійше представляє ся воєнне положення Англичан, коли зважимо, що воєнна сила англійська минувшого року помножена на чверть мільона, тепер наслідком втрат і пошестий зменшила ся о половину, що кіннота сеї армії зовсім занепахла, а моральна сила Англичан вельми потерпіла наслідком великих трудів і недостач в сій майже безвиглядній війні. Тепер Англія навіть не має спроможности, як в минувшім році, своїм військам в Африці так пособити, якби треба, щоби довести до успішного звороту у війні. І знемогло не лише англійське військо в Африці, але знемогла наслідком сеї війни сама Велика

Британія, бо Ірландія, Шкоція, а навіть велика часть англійських політиків зразу заявила ся була проти сеї війни, обчисленої лише на добичу дияментових і золотих копальнь. Не можна отже сподівати ся, щоби можна знов зібрати значнійші відділи добровольців для південно-африканської війни. Розповсюджене чуми в капляндійських пристанях, великі труди походу і їх безуспішність відбирають всяку охоту до набору добровольців. А рядових жовнірів має Англія дуже мало, щоби хоч вчисти виповнити убитки африканської армії. Також некорисно на духа армії вплинув передчасний поворот виспих начальників, що не вижидали кінця війни, а се також не буде заохотою для набору добровольців. Можна отже вважати се певною річю, що Англія не має найменшої спромоги свою південно-африканську армію двигнути, ані що-до якости, ані що-до скількості.

До того-ж Англія допустила ся вже з самого разу нечуваних стратегічних і політичних похибок. Она маловажила собі Бурів мимо давніших досвідів до того ступня, що думала побідити скріпленою дивізією обидві республіки, хоч сего не змогла досягнути навіть в десятиро збільшеною силою. В політичнім згляді також Англія так з гори гляділа на Бурів, що вже з початком війни поділила територію Бурів ще не здобуту. Анектовано обидві республіки вже у вересні і жовтні минувшого року, хоч навіть нині Англія ними не заволоділа, а навіть не є володарем Капляндії. Гордо відкленоно предлогу мира, зроблену Бурами 5. марця минувшого року, а тепер Англія буде мусіла зробити більші уступки Бурам, як се було в липню 1900 і сеї весни, коли лорд Робертс,

зглядно Кітшенер запрашала генерала Боту переговорювати про мир. Мимо того дивникарство все ще туманить світ про успіхи війни. З нечуваною безличністю фабрикує ся з англійських поражень вісти про побіди, а про жертви в людях по стороні Бурів вписує ся такі числа, що наколиб они були правдиві, то вже не тільки не стало-б Бурів і їх жінок, але й дітей. Се баламученє іде так далеко, що теперішні побіди Бурів і перехід їх до офензиві представляє ся яко останнє висиленє розпуки, яка їх нині-завтра доведе до здачі. При повній недостачі віридостойних вістий з боєвища, годі нині подати певний образ сучасного положеня. Також і вчорік, коли Кроніє в лютім піддав ся, викликала ся вість певне зачудоване у всіх, що були баламучені англійськими вістями. Може й тепер бути, що страшно переріджені ряди Бурів бачать безвиглядність своєї боротьби і угнуть ся перед англійським ярмом. Але певнійше, що они будуть дальше вести розпучливу війну, в котрій не мають вже нічо більше втратити крім життя. Їх фарми і оселі зруйновані Англичанами, жінки і діти вивезені, а Бури вважають їх майже пропацими і говорять: коли вже нам все зрабовано, не остає нам нічо як пімста на тих, що зрабували майно, забрали жінки і діти.

Банкротство скопсованих халатовців. (Допись зі Львова).

Ви вже не раз мали нагоду писати про ті величезні користи, які наша «принципіальна опозиція» витягає з славетної капаньсько-народецької консолідації. Чим глубше теперішні

Три недолі

(Мовжу другові Грицькові Будеволя).

— Ділай, ділай¹⁾, Олено! Хоть гадзимку²⁾ спечи! Цято³⁾ нам часу. Тадекаль⁴⁾, бач на кичері⁵⁾ уж ялиця горить. Шатуй⁶⁾, шатуй! — Так понагляв старий Цар свою невістку, що заходила ся коло діжки тіста: а далій потряс сивими кучерами, насадив чорний, широкий калап⁷⁾ та згучав: — Час нам, Василю, ходімо!

Спалакнула небога Олена, повисла так на шні свому Василеві, обцілювала уста его і брови та ухала осуха⁸⁾ у его табіжку⁹⁾. Може се в останнє вирляжала вона свого чоловіка... Він пригорнув єї, поцілював, пустив і ледь¹⁰⁾ що догварив¹¹⁾: «Чей вернемо...»

Не устояла Олена, повалилась на ослив: глибокий жаль обгорнув єї любляче серце.

Не налюбовала ся вона своїм соколом. Недавно ще повязали їх рушниками, а тут — не-

сереньча¹⁾ їх і розлучала. Гей крізь сон побачила она свою долю, а вже нічого їй не лишено, хіба жалісну пісню про втраченого шугая²⁾...

Сидить одинока. Гарде³⁾ єї лице зросили дрібні слези, сама заломила білі руки. Вітер на дворі так і глумить ся єї голосіною.

Непевний був се час.

Діди зажили его, передали батькам, а ми слухаємо, щоби дітям про него переказати.

Саме тоді завелась річ конфедерацька. Зібрали ся пани «волю» ратувати: собі волю, а людям — недолю. Бояли ся те добро втеряти, про котре нарід і доси жалісні пісні заводять. «Не стало би нікого» — казали вони — «лани справляти, не стало би чухань⁴⁾ під нагай отамава...»

Страшна була се хвиля. Зашуміло і у синіх Карпатах. Підняли ся «конфедераки»⁵⁾, посідали вороних і вуте черепити⁶⁾ всякого, хто їх волі не корив ся.

Не стернів сего нарід. Зібрали ся люди у пачісних оплічах⁷⁾, у грубих чухах⁸⁾, поклепали свої коси та стали і собі волі добувати.

¹⁾ несереньча = нещастє, ляха судьба.

²⁾ шугай = парубок (в піснях).

³⁾ гарде = гарне

⁴⁾ чуханя = верхня одежа Лемків.

⁵⁾ конфедераки = конфедерати.

⁶⁾ черепити = теревити, неначе лїс.

⁷⁾ пачісна опліча = груба полотняна сорочка.

⁸⁾ чуха = чухани.

Піднялась разом і опришня, за котрої горяче серце та чисті душі нарід і доси сьпівав, а котра потім і виродила ся. Чотири літа, чи більше, мутили ся потоки кровцею бідного люду. Лемківські дівчата згадують про ті часи. Йдеш, коли місяць зійде, то і побачиш дівча в відрамі і почувши жалісну нугу:

«Повишше Тернави, потічок кервавий,
Гварив ми милейкий, што то з його глави.
Не з його то глави, лем то з коничейка,
Што го порубала на війні шаблейка...»

— Май¹⁾ ходімо ось поза нон²⁾ груник³⁾, чим просто. Собаки позасідали може у сих баньорах⁴⁾ та чхають на хрещену душу. — Се було перше слівце старого Цара. Всею дорогою перейшли вони мовчки, опинили ся відтак віля⁵⁾ ростокі⁶⁾ і махнули відрінком поза груник на качеру, де ялиця горіла.

Перегнав вітер трохи хмар, місяць просияв круглий та ясний, відай на те, щоби добре надивити ся на горе, та — ге нон казав — Богові вранці про все розказати. Зірок і не перелічив би. Лемківське небо, хоч не просторе, а прецінь, коли зірками вкрасить ся, гарне та чудне собі.

¹⁾ Май = лучше.

²⁾ нон = той.

³⁾ груник = каменистий горб.

⁴⁾ баньора = банора.

⁵⁾ віля = біля.

⁶⁾ ростокі = місце де ділить ся случайно потік гірський.

¹⁾ Ділай = в лемківскім говорі стілько, що: скоро.
²⁾ гадзимка = неквашений хліб.
³⁾ цято = мало.
⁴⁾ тадекаль = там.
⁵⁾ кичера = стрімка гора на особні.
⁶⁾ шатуй = спіши.
⁷⁾ калап = кресаня.
⁸⁾ осух = плячок.
⁹⁾ табіжка = шкіряна торбинка.
¹⁰⁾ ледь = ледяи.
¹¹⁾ гварити = говорити.

націонал-демократи поринали в «олото», тим сильніше горлали про свою мниму силу і значінє між народом. Ви писали про те стільки разів — Господи! але рівночасно і задалегідь доказували нашим консолідаторам-опозиціоністам, що взагалі всяка консолідація, ба, навіть всякі інтимніші і нічо спільного з політикою немаючи зносини з бандою московських шпівнів — лише скомпромітують народовецьку партію і, *polens volens*, доведуть до комплетного банкрутства рускої народної політики. І ви не помилились.

Дивоглядні люди отсі наші Романчукісти, а іще дивоглядніша їх політика! Нема майже ані одного числа «Дѣла», в котрім би не було якоїсь ніби сварки з кацапами з «Галичаніна», здавалось би комусь нераз, що се смертельні вороги, вороги, котрих не погодить нічо на світі. А між тим — се проста комедія, се нічо більше, лишень звичайніське милєне очий несвідомим, бо консолідація триває собі дальше і мабуть буде тривати так довго, поки кацапни цілковито не завоює народовців, а відтак, патерши їм добре зуба, не викине за двері. Се статись може тим лекше, що кацапи — як взагалі всякі московські шпівни та жандарми — є нескінчено хитріші, розумніші, ба, навіть консеквентніші у своїх мерзких змаганях, від націонал-демократичних проводирів. Кацапа бий хоть буком від себе, то він, поскавулівши трохи — знов таки тобі влізе під руки. Се вироцим, як на звичайних платних шпівнів — цілком природне, бож чоловік, що має хочби тільки крихітку гордості, сорому та почуття чести — певно не цурав би ся своєї рідної української мови, не запродував би рідних братів в московську неволю за російські «сребренники», не плюгавив би себе й власного гвізда — певно ні! Дивна річ тільки, що наші «великі політики» з «Дѣла» не мають на стільки толку, щоби пізнати ся на тих фарбованих лисах, щоби в безличній спосіб їх визискують, а визискуючи — висмівають як дітків. Романчукісти рішучо банкрутують, а хто посмів би мати ще які сумніви, то ось служимо доказом.

Не так то ще давно, як «Дѣло» будім висмівало кацапів у статі: «Галичанин» в секвестрі. Орган московських запроданців справді був в секвестрі народовця, п. Цегельського. Та ось ролі змінились, нині в редакції «Дѣла», побіч пп. Белея, Борковського, «радикала» Будзиповського і т. п. засідає господин Дмитрій И. Вѣдниковскій, член «Народного Дома», «Русского Касина», «Галицко-русской Матиці», «Общества Качковського», член «Растрати (защити) землі».

Білий княжик призирає ся зрійкам, а вона, веселі, ріжним полум'ям ззирають ся з ним, звичайно: любують собі білолицого.

Височенні гори наляг нічний туман, у засувах⁷⁾ журчать потоки, по лісах вітер чатиною грає ся, а пуга⁸⁾ відкикує ся, аж луна⁹⁾ по болах¹⁰⁾ йде.

Остановили ся старий Цар з Василем віля розложеної ватри.

— Ке дурбака¹¹⁾, синку, погострити косу! — згучав Іван, а погляд в его такій страшний. На лици пополомінів, груди зносились. Відай здупав ся, прямуючи на стремінь.

Василь стояв мовчки. Тяжке горе ловисло на его сердцю. Воно віщувало неевну долю. Тихенько заховав він дурбак у табіжку. Ему не гострити свої коси. З неклеваною притя, чи верне? — побачимо.

Стоїть Іван, направив қалац, загорнув ся чапівом¹²⁾, насунув ялицю на жаручу ватру, повів очами на далекі опіля: «Наші — каже — йдуть!» а з далі так і несе ся: Гон-гон!

Підійшла юрба Лемків. Хто їх перелічить? Всі озброєні: хто в косу, хто в рущицю, иньші позатикали лише сокири за череси. Дух волі пристроїв їх так. Самі штепні шугаї, сини сннього Біцаду.

(Дальше буде).

«Музы», звісний кацапський віршороб, що то ліпив ріжні пеани в честь всяких «собраний», «празденствований», «балаканій» і т. п. «аній», громогласний автор бездонно глупої «пьеси» п. в. «Жидівська війна», бувший редактор коломийської «Русской Рады», основатель черновецького кацапського академ. «гончества» «Карпач» і прч. і прч. і прч — одним словом — «маститий» Какоїдов, котрий з горою 30 літ плював народовцям в очи, безчестив рідну сімю, увійшов в склад фабрикантів галицько-русської публичної опінії, де з Романчуком, Королем, Косом et tutti quanti — буде дальше дурити легковірну Русь, смалити дуби в честь консолідації. Значить ся, тенер «Дѣло» в моральнім секвестрі «Галичанина». Чи не гарно се?..

Та нас і се не дивує, адже звісно, вибори соймові за плечима, а наші твердолобі Какоїди чей мусять мати якогось «наблюдателя», котрий би їх інформував про рухи союзного табору. Халатовці з «Дѣла» потіпають ся тим, що господина Дмитрія навернуть до себе і він спалить за собою до нащадку калакунсько-кацапські мости, але, поживемо, то й побачимо, як будуть смакувати «Дѣлу» та его приклонникам Дмитрієві грушки на вербі. Справді треба стратити вже весь етид, щоби вмаяти в себе і в других, що можливе є навернене (а яка вже з того буде користь, — се вже друга річ) такого маститого твердолоба, як господин Дмитрій, що $\frac{3}{4}$ свого «діяльного» життя перемервив в кацапським барлозі і «зів зуби» на їх політиці для шкюдження нашої національної справи.

Віншуємо щиро «Дѣлу» такого «здобутку», але не завидуємо.

I. Терина.

Внесє посла Барвіньского і товаришів

за заснованє рускої гімназії в Станиславові.

Зваживши, що в Галичині число середних шкіл в порівнаню з иньшими австрійськими країями є за мале і не відповідає числу населєня і числу шкільної молодіжи;

зваживши, що на 82 гімназії в Галичині маємо лише 4 гімназії з руским язиком викладовим, котре то число не відповідає ані числу руского населєня в краю, ані потребам рускої шкільної молодіжи;

зваживши, що Станиславів своїм положєнем в осередку руских повітів і яко столиця руского єпископства надає ся для заснованя рускої гімназії;

зваживши, що число учащаючої до гімназії в Станиславові рускої молодіжи є так значне, що може заповнити окремиї заклад;

зваживши, що по гімназіях з польським язиком викладовим є більше як 30 учителів Русинів, з котрих найменше 18 можна би преділити до научуваня в гімназіях з руским язиком викладовим;

зваживши, що фреквенція рускої гімназії була би обезпечена, як се вказує значне число руских учеників в I кл. від кількох літ;

зваживши, що заснованя рускої гімназії домагають ся від кількох літ Русини Станиславова і околичних повітів, вношеними щорічно петиціями до В. Соїму, вносять підписані: В. Соїм зволить ухвалити: «Взиває ся ц. к. Правительство, щоби з роком шкільним 1901/2 заснувало в Станиславові державну гімназію висшу з руским язиком викладовим, починаючи поступенно першою класою.

Під зглядом формальним вносять підписані, щоби се внесєне відіслано до шкільної комісії. У Львові, 17. червня 1901.

Барвіньскій внескодавець, Еп. Константин Чехович, Вахнянин, др. Савчак, др. Окуневскій, др. Олєсницький, Небилосць, Каратницький, Мандичевскій, Остапчук, Новаковскій, Гаморак, Залюківскій, Кульчицький, Охримович.

НОВИНКИ.

— Календар. Ві вторник: гр.-кат. Доротея, Маркиана; рим.-кат. Марцеля. — В середу: гр.-кат. Висаріона; рим.-кат. Гервазия.

— При зміні місяця просимо наших Передплатників о вирівнанє залеглостий, бо в противнім разі

буде Адміністрация зневолена, застановити всім довжникам дальшу висилку часописи.

— Репертуар руского народного театру у Львові. Ві вторник дня 18. с. м. (в салі «Gwiazd-и» ул. Францішканьска): «Підір'яне», мєльодрама в 4. діях.

Початок точно о 8. год. вечером.

Ціни місць: Крісло першорядне 2 кор.; крісло другорядне 1 кор. 60 сот.; крісло третьорядне 1 кор. 20 сот.; партер стоячий 80 сот.; а для гімназіястів і військових низше фєльдвєбля 50 сот.

— Наші фєйлетони. З нпіншим днем починаємо печатати цілий ряд поменних оповідань поважного і гумористичного змісту, п-ра проф. Наталя Вахнянина, порозкиданих во ріжних видавництвах від р. 1863. почавши, а нині шпирій публиці майже незвісних. Всі оповіданя вйдуть в окремиї відбитці. Они будуть печатані в наших фєйлетонах в такім порядку: «Три недолі», «Лемент побожного кацапского люду», «Ворожбит, яких мало», «Забобони», «Наші Бойки у Відни», «Отець Александер», «Відки взяли ся корчми?», «Під неділю» (4 фєйлетони), «Чабарашки в часі жнив» («Ловці», «Великий чоловік малого місточка», «Крикун», «Чоботи»). В відбитці будуть також окремо перепечатані оповіданя і гуморески, які появили ся в річчиках «Руслана». Их заголовки: «З того світа», «Прочитайте!», «Іван Смакушевскій», «Як я став політиком?», «Під сіраком», «По Маланці». На дальші фєйлетони маємо приготівлені в редакційній теці оповіданя А. Веретельника. Рівнож маємо обіцану від п. Богд. Лепкого збірку его поезий, а від п. Ос. Маковєя надіємо ся також небавом одержати нову збірку его оповідань.

— Преосв. єпископ Чехович — як нам доносьєть — повернув дня 14. с. м. по скінченій візитації канонічній ясельского деканата до Перемішля.

— Відозва до Товаришів-матуристів:

Товариші!

Останній рік Вашого побуту в гімназії кінчить ся. Ви вибираєте ся на університет і вибираєте ся звичайно до Львова. Туда тягне Вас традиция, туда тягне розбурханє житє академічної молодіжи.

Та ось відзиваєте ся до Вас голос із Буковини, із Чернівців. Відзиваєте ся голос із завязом, звернути ся там, де треба рук до праці, де треба сил до боротьби із ріжними ворожими елементами. На Буковині і в самих Чернівцях знайдете поле до роботи, знайдете урожайну ниву. Гарна вона, цвітїста та наша нива, а сівачи на ній обмалє. Кождий сьвіжий чоловік, охочий до роботи милїй нам, дорогий. Ми витаємо його щирим сердцем як співробітника, друга, простягаємо до него свої руки з надією, що віддячить він нам за нашу сердечність щирою роботою.

Товариші! Не богато нас тут у «Молодїй Україні» — двацять людий, але всі ми як одна родина. До роботи стаємо всі разом — ніхто не сьміє відсувати ся від неї, ніхто не сьміє полишити ся позаду, там де треба праці всіх! За поступленєм на черновецький університет промовляє нїмецька викладова мова, якої придбанє не стоїть великих трудностей, богато здоровіше повітре в Чернівцях, чим у Львові, або у иньшому місці та танше жатє. Крім того, мала скільність слухачів, товариське, майже фамілійне, житє та відсутність всякої нетерпимости та національного шовінізму, яким надихана польска сусьпільність в Галичині — ось мотиви, які кличуть Вас Товариші на черновецький університет. Тож прибувайте численно, Товариші, на нашу зелену Буковину.

«Молода Україна»

кличе Вас щиро в свої члени.

Всяких інформацій в тих справах уліляє листовно т. Гриць Герасимович, студ. прав, льокаль товариства, вул. сьв. Тройці ч. 51.

Від виділу акад. товариства:

«Молода Україна»

Чернівці, дня 12. червня 1901.

Микола Харжевскій,

Василь Сімович,

писар.

голова.

— «Хата за сєлом», драма з циганського житя, відіграна в неділю, випала під зглядом артистичним зовсім поправно. Акторів нагороджувано френетичними оплесками і викликувано по кождім актї на сцену. Треба завважати, що на салі зібрала ся пореважно пол ска публика, бо Русини бачили вже нераз у Львові «Хату за сєлом» або «Циганку Азу». Саля не була так битком наповнена як в суботу, і середні крісла сьвітила пустками.

— Золоте весіля обходили в суботу Пп. Максим і Єлена з Студиньських Любовичі, родичі пань Г. Шухевичевої і Є. Барвіньскої. В часі Служби Божої, котру відправив о. Іван Любович з Острова, сьпівав муж. хор «Львівского Бояна».

— Перший пароход на «Дністрі», названий «Галич», відбув сеї неділі пробну їзду з Галича до Дубовець. На пароходї находила ся комісія, в якої склад входили: делегат мінїстерства торговлі радник двора Шрам, будівельний радник Сталь зі Львова, бурмістр Галича Савицький, ін-

⁷⁾ засува — провал, яр.

⁸⁾ пуга — пугач.

⁹⁾ луна — гомін.

¹⁰⁾ бороло — провал гірський.

¹¹⁾ дурбак — камінь до гострення коси.

¹²⁾ чапів — широка верхня одіж.

жинер Піндельський зі Станиславова, Найман директор фабрики будови кораблів в Лінду і ин. Пароход рідбув 6-кілометрову подорож за водою в 40 мін., а під воду в 45 мінутах і поринає в воду на 55 сантиметрів. В Дубівцях члени комісії і запрошені гості з'їли сніданок в салінової каюці, а по повероті відбув ся в Галич величавий фестин. — Замітне є, — як нам доносять — що радник Шрам підчас то асту на честь бурмістра Савицького заявив, що Галич в огляду на порядок і чистість може йти на зваводи з німецькими містами. В такім разі честь величому Галичови!

— **3 львівської судової салі.** Нині розпочала ся розправа против Евгена Новицького, обжалованого о дефравдації в львівській магістраті на квоту 4.532 корон. Новицький спроневерив гроші з такє за право прийняти до громади, за наданє горожанства і з иньших фондів, як з віднайму міського дому т. зв. «Булярдівки», новорічних екстадох і т. п. — До розправи покликано одно го свідка п. Завістовського.

— **Еманципантка.** В повітовім суді в Чикаго прийшло недавно до немилі події в адвокатських кругах. Адвокатка Кане Россі побіла на коритарі суду свого товариша адвоката Ф. Вілького. Пані Россі все приходила до суду з маленькою донечкою, дуже симпатичним, але страшно живим сотворінєм. Мала Россі не могла сидіти на місці ні хвилі і вешталась людям по під ноги. На своє нещастє пан Вільке наступив ніжку малій Россі і тяжко відпокутував за неосторожність. Пані Россі кинула ся на него як левиця, що боронить львизят і вибила его по лицю, аж спухло. Доверва сторож увільнив напастованого з ручок закукуріченої адвокатки.

— **Німецький цісар Вільгельм** сам виконав модель намяткового медаля, призначеного для учасників китайської виправи. Медаль представляє німецького орла з китайською гадюкою в пазурах.

— **Кат власної жінки.** Шегединській прокураторії донесено про страшну родинну драму, яка збула ся там на днях. Іван Чеде, хлібороб, мав гарну жінку і любив єї аж до зависти. Зависть змінила ся з часом в нервозну недугу, якої напади Чеде діставав дуже часто. «Оноді Чеде вернув домів пізно в ночи, витягнув жінку перед хату і відтяв єї голову топоріщем. Опісля вийшов до хати і підрізав собі бритвою горло.

— **3 вiденського Пратера.** З Відня телеграфують: Вчєра вєчером приключило ся нещастє на Пратері. Коли товни Віденців вертали домів, одна з лукових ламп наддорожних упала межі проложих. Десять осіб, які діткнули ся електричних проводів, потерпіли тяжкі або легкі удари.

— **Дрібні вісті.** Ксє. Василь Яворський буде здавати посольське справозданє в Бережанах дня 27. с. м. о 11 год. рано в комнатах «Надїї». — Панна Дарія Шухевичівна здала з відзначенєм послїдній іспит в музичній консерваторії. — Президент виспого суду краєвого др. Тхожницький виїхав на візитацію суду в Сучаві, а его заступає п. віцєпрезидент Дилевський. — В соймовім будинку на час триваня сєсїї отворено почтовий уряд під назвою «Львів 12». Сей уряд буде лише приймати всякі почтові послідки і телеграми. — У Відні помер начальний редактор урядової «Wiener Ztg.» Оскар Таубер. — Титул надворних сьпіваків і сьпівачок одержали: п-на Льоля Бєт, п-ні Савїлла, п-на Мільденбург і панове Гєш, Наваль, Шмедєс і Дємут.

— **Гумористичний кутик.**

Причина і наслідок.

Панє господарю, —
Жалувєсь сьпівак,
Я не можу мешкати
Вже у вас ніяк.
Вчєра завалилась
В мойї хатї піч,
Хоч про сю причину
Я не знаю нич.
А господар каже:
Як то без причини?
Прєцинь ви сьпівали
Вчєра дві години!

Жидівка вихрєстка.

*Драма в 5 актах зі сьпівами і танцями
Тогобочного.*

Про драму Тогобочного було вже говорено в стовицях нашої часописи в корєспондєнції з Харкова. — Наш дописуватєль признав драму Тогобочного «Борці за мріє» найкрасшою з всїх его штук, «хотий і в ній можна би закинути дєчого богато, що автор повинен би з дякою прийняти до відомости», а впрочім відказав Тогобочному знаня сєлянського побуту, якого або не знав, або позабув, гуляючи по Великоросії з театром.

Ми пригадали сей голос українського писателя на те, щоби відвернути від себе заміт, що може пишємо стороничо, бо хотий з прикrostию, не можемо висказати нічого корисного про перше представлєнє руского театру у Львові. Але наш жалє звертає ся не против дирекції, що взагалі виставила таку лихоту, бо дирекція може помилити ся, ані против артистів, бо они щиро старали ся затерти недостатки штуки, але против нашої публики та против нашої критики, що єї «громадна душа» не має тої критерії артистичного почутя, з якої лише може вирости правдивє заїнтерєсованє театром.

«Жидівка вихрєстка» написана для жидів, купців всяких гїлдий російських міст, задля «роблєня каси» і просто обиджає наше народнє почутє. Жиди представлєні там як культурний елємент в сєлі: жид Лєйба є статочним чоловіком (не корчмарєм), поїть мужика чаєм (sic!), говорить гарні рєчи про віру, справєдливість і т. д., а его донька Сурка розпалює ся чєстою, ідеальною любовю до парубка Степана за те, що він виратував житє потапаючому якомусь чоловіку «ви!». Віддавшись, Сара є ідеальною жінкою, навчила ся мужицької роботи, гаєдує без наймички (дарма, що з малку, як кждє жидівка), була навикла до християньского поштуркача, та з'єднує собі любов свєкрухи і цілого окруженя, а коли переконала ся про зраду обожаного мужа, відбирає собі житє на погоріщах вітїцької хати. Гаразд, — ми не вступаємє ся за тим грубим антисємітизмом, який єє расову вражду, — нехай би було і так, що є такі... бодай вїмки межі жидами.

Але як супроти сєго автор змалював нашого мужика — українське село? Просто обурюючє! Степан-парубок є грубою, розпуєтною натурою, який любивши Приську, викрадає Сару, дає єї хрєстати і женить ся з нею, лише задля трудностей, які подає єму сєй очайдушний поступок, та на те, щоби «показати штуку» цілому сєлу. Опісля він зраджує ідеальну Сару з Приською, запиває ся, по пияному хоче різати дитину в колїсцї(!), жінку, маму, хоче підпалити власну хату — ну, просто звїр, не чоловік!

Любка Степана, згадана дївчина Приська, а відтак розлучниця законного подружя, являє ся зовсїм зїсуютою, горюдяньскою наймичкою-розпуєстницею, до якої «ріжні паничі заліцкують ся та дають дарунки». Она вертає на сєло підмовити Степана, щоби Сару спрятав якимсь способом зі сьвіта та ожєнїв ся з нею. Колиб сє бодай була правдива любов, що пхає Приську до такого поганого діла, а то нї, — тут погань мусить їхати на погани і ще й поганю поганяти! Приська в послїдній хвилі сьміє ся з неколкою злобою зі Степана, бо она лише наважила ся пімститись на нїм та на єго Сурцї.

Мягка вдача української душі лєдвичи допускє такі звиродїлї, бєствяльскї натурї, але нїгдє не обїдє ся без вїмки — така одиниця може прєцинь найти ся... Колиж бо в драмі Тогобочного всї мужики — сє якїсь малши, не люди. В другім актї виводить автор трєх мужиків зі своїми жінками, які без причини що хвиля починають сьварити ся, а далї, коли вчули дзвонї, нагавають сєбє взаїмно до церкви, та сєред улвцї зачинають бити ся, що аж хустки та шапки лєтять на землю! Так може дїтляки поводять ся на сєлі, але не поважні гази мужики та гаєдинї! Далшє автор виводить двї малши, що нїби то перед жінками утікають до шинку. Балакають дурницї-терєвєнї, що не мають жадної звязи з акцією, ані жадного дєтєну, ані змисла.

Симпатично змалював автор лише... жидівску наймичку-помивачку! Немов би хотїв сказати: осьдє найліпшє українській нації... Оришка зовсїм вдоволенєна своєю долею, любить свої жидівскє панів за те, що може з ними висварювати ся та лаятись і хотий на нїй сорочка чорнїша від землі, она висьпївує весєлі піснї, а коли не стало Лєйби, она наняла ся до других жидів в місточку і виявляє собачу вїрність та привязанє до жидівского кода.

Є там ще поважний сєлянин Панас, який не з жидом чай та воловодить ся з ним через цілу штуку, як дурєнь ві ступою, та добра свєкруха Куліна, замїтна тим, що зганяє засєдно воробцїв з грядок, бо в акції не берє жадного виднїйшого удїлу.

Жадної иньшої тєндєнції, крім зогидженя

мужиків а вивиспєнє жидів — ми не добачили; справа рєлігїйної нетолєранції тут не є причиною завязки драми, лише груба мужицька та злобна вдача Степана і злоба мужицьки Приськи, бо лише задля них Сара накладає на сєбє руку.

І таку гїдоту наша критика трактує поважно, а наша публика, між якою є богато сєлянських сивнїв та вукїв, які прєцинь знають житє-бутє на сєлі. — нагороджує оплєсками, як сє було і прєдвчєра, такі поганї картини обиджаючі нашї почутя та ідеали!

Що-до артистичної сторони, то сє драма не представляє найменшої вартости. Сам кїстяк драми автор запозичив собі від Карпенка Карого «Бєзталанної». Там є Гнат і двї супєрницї, а тут Степан, там є добрий батько-салдат нещасливої жінки, а тут батько-жид, там є люта свєкруха, а тут є троха лїпша, там Варка приїзджає з города, як тут Приська і т. д. Є і ті самї дївчата, і ті самї свати, що посварили ся за нєсє, тїльки нема симпатичної жидівської помивайницї... Але коли те все в прєвзорї держить ся оргєвично і творить одну цілість, належить до акції, то в сїм нємїчвїм наслїдуваню нема жадної звязи межі поодинокими епїзодами. Коли зїйдє ся двї особи на сєнї, то лише на те, щоби поговорити про дрібницї та глупости, які зовсїм не дотичать акції, як пр. стєорєтичнї любовнї фрази, або про воробцїв, про сорочку і т. д. Потім одна особа виходить, а друга лишає ся і доперва в доржєвнїм монолєгу «посуває акцію наперед», розпїдаючи нам, що вже стало ся, а що она ще загадує зробити! Днялюгу автор не умїє провадити і его вштуцї майжє нема. Експозиция є недостаточна, бо утеча Сара є за мало прїготовлєною, так, що розпука Лєйби в першїм актї, замїсть будити грозу, викликала гомєричнїй сьміх, не то на галєрїї, але і між поважнїшою публикою.

Очевидно, що суротив сєго, завданє артистів було подвійно труднє. І хотий они прї своїм стараню перемогли его в бїльшїй частї, то всеж такї неспрїроднї ситуації і нєїстєнуючі типи сєго драмища можуть вплинути лише некорисно на урєвнє акторської гри.

Тому не запускаємє ся в дальшу критику, але вже на підставї сєго, що ми сказали, можемо отверто заявити: Проч з такою гїдотою з нашої сєни! Она не відповїдає народно культурній мїсї нашого театру і не повинна поганити в наших очах нашого прєстолєдєя, як сє, на жалє, дїє ся по українських театрах, обчислєних на снєкуляцію між чужою, байдужною або і злобною публикою до всєго, що «хахлацкє». Для Жидівки-вихрєстки не повинно бути мїсця на будучє в репертуарї нашї сєни!

Тєлєграми.

Прага, 17. чєрвня. Вчєра в полуднє звидїв цісар кадєтєску школу, новий будинок промислового музєя, дїточий шпиталь, дїм старцїв, костєл Кароля і ботанїчнї інститути чєского і нїмєцького унївєрситєта. Відтак цісар вернув сєред овацій публики на Градчин, дє о год. 6 відбув ся галєвнї обїд, а вєчером сєрєнєда чєских і нїмєцкєх сьпївочих товариств і наконєць прїнятє у краєвого маршалка Лєобковїца.

Прага, 17. чєрвня. Вчєра рано був цісар на Службї Божїй в замковій каплицї, а пополуднї о год. 1. удав ся до Смихова, а звїдєси на торжєство посьвячєнє угольного каменя під будинок інститута для глухонїмїх. Відтак звидїв цісар Francisko-Josefinum для отємнїлих, а коло 3. год. поїхав до замку Карльштайн. Звїщ гєдину з вдоволенєм звиджував цісар величаво відрєставрований замок Кароля IV і звїдєси вернув до Праги. Вєчером було цілє місто чарівно ілюмінєванє аж до 11. год. в ночи. О 8. год. вєчером цісар прїбув на прїнятє до гр. Освальда Туна.

Бєрлін, 17. чєрвня. Вчєра в полуднє відбуло ся торжєство відкритя памятника Бїсмарка. Промовляли Лєвєцов і канцлєр гр. Бїльов. По опущєню заслони цісар Вїльгєлм першїй зложив вїнєць у стїп памятника, але здержав ся від вської промови.

Гага, 17. чєрвня. Панї Бота мала вчєра о 2. год. пополуднї конферєнцію з прєзидентом Крїєром, а опісля повернула до Бруксєлї.

Брукселя, 17. червня. «Impendance» потверджує відомість, що за призволом Кітшенера відбуває ся тепер виміна депеш меж президентом Крігером а трансвальским правительством. Сей дневник подає зміст сих депеш, після яких провідники Бурів припускають, що тепер зачинає брати гору мировий вапням. Зачувати, що Крігер оголосить прокламацію, в якій скине з себе всяку відповідальність за еявентуальне закінчене мпра без належного забезпечення цілковитої самостійности полуднево-африканських республік.

Йокогама, 17. червня. Гр. Вальдерзе, по пращальній авдієнції у яванського цесаря, прибув тут передвчера, а вчера виїхав до Ніко, звідси дня 18. червня удасть ся до Кубе і Нагасакі.

Краєвий Соїм.

О год. 10^{3/4} перед полуднем, коли соймова саяя заповнила ся послами, маршалок гр. Ст. Бадені ударяє три рази булавою і оголошує отворене засідання. Відтак виголосив маршалок довшу промову по польски і по руски, в якій представив найважнійші потреби краю та план і способи їх заспокоєня, згадав про сегочасний побут цесаря в Празі і виїс трикратний оклик на честь монарха; посл. повторили трикратно сей грімкий оклик. (Бесіду маршалка задля браку місця подамо завтра).

Відтак маршалок присвятив сердечну згадку помершому бл. п. архієпископови Ісаковичови, а дальше бл. п. Емілеви Торосевичеви, др. Бернардови Гольдманови і Йосифови Селескому. Палата почтила їх пам'ять, вставши з місць.

Маршалок уділює урльопи 10 послам, між ними пос. Пентакови на 5 днів і Каз. Баденюму на 2 дни. З причини слабости не возьмуть зовсім участі в теперішній сесії соймовій п. еп. Пельчар, гр. І. Красіцький і Ст. Тарноський. Соїм прийняв се до відомости.

На внесенє пос. Р. гр. Потоцького ухвалено жаданя судів: тішинського і краківського о виданє ке. Стояловського, і стрийського о виданє др. Олесницького за переступи — передати правничій комісії.

З дневного порядку відославо справоздана краєвого виділу до поодвоєних комісій. Для предложєня про рентові оселі вибрано осібну комісію з 15 членів.

Пос. **Т. Мерунович** підпирає своє внесенє, визнаючи правительство до рівночасного будованя галицьких каналів з каналами других країв та до забезпечєня фінансових средств на сю ціль. В другім внесеню домагає ся від виділу краєвого, щоби з цілою рішучістю супроти правительства заступав справу галицьких каналів. Сі внесенє передано водній комісії, зложєній з 18 членів.

Пос. **Стила** підпирає своє внесенє, щоби край визначив дотацію 20.000 К річно на дослідди покладів углі, бо новими законами углі достарчило би ся галицьким промисловим заведеням дешєвшого топлива, а робучим рукам зарібку. Внесенє переказано гірничій комісії.

Удїлено право побору громадских оплат від спиритусових напоїв, пива, меду і т. д.: 1) громадам міст: Тернополи, Струсова і Домброви, а концесії для побираня митових оплат повітовим виділам в Перемишлянах, Тернополи, Ряшові, Бродах, Величці, Бохні, Раві рускій, громадам Сольці, Надбереже та двіреким обшарам в Добрахові і Луці.

Крім того вплинули внесенє та інтерпелляції: Пос. Барвіньського в справі заложєня рускої гімназії в Станиславові (подаємо на иньшій місці в повнім змісті); пос. Ротера в справі арештованя пос. Вуйціка підчас виборів до державної ради; пос. Романовича в справі арештованя Реваковича і в справі домової ревизії у віята в Биєстрім, де сконфіскував жандарм протести селян протів будови залізничі Новий Торг-Суха гора.

Конець засідання 3/4 I. Слідуюче, завтра о год. 10. рано. На дневнім засіданю згаданє внесенє пос. Барвіньського і вибори до комісій.

Лекційна комісія

студентів філософичного виділу львівського університета, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовського, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Усні зголошенєя приймають члени комісії щоденно (навіть в неділі і свята) на університеті (І п. Саяя VIII) межі 12—1. год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософичного виділу, Львів, Університет.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 16. червня до 30. червня 1901.

При співучасті військової музики 80. п. п.

1) **Adela Moraw**, перша субретка п. к. прив. театру на Йосифштаді у Відні. 2) **Gileman**, сензаційна трєсура неів і котів. 3) **Pietro Basalari**, вокальний феномен з консерваторії в Римі. 4) **Les Alex Cararangeot**, винахідники воздушних танців tourbillon. 5) **The Geottler's**, найліпші в світі комічні акробати. 6) **Lina Goltz**, субретка театру Ганца в Гамбурзі. 7) **Орхестра**. 8) **Група Borsini**, акробати головою на голові на двох кружляючих кулях. 9) **Mercedes**, ексцентрична двійка. 10) **The 5 Bruston's**, комічна пантоміна на біциклях п. з. «Уродини з перепонами». 11) **3 Brothers William's**, незрівнані еквілібристи par excellence.

Що дня о 8. год. вечером велике представлєнє. В неділю і свята два представлєня. Що п'ятниці **High-Life** представлєнє. Білєти вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

З ЖИВОГО І МЕРТВОГО

новелі

Евгена Мандичевского

дістати можна в руских книгарнях

і у автора

площа Академічна ч. 4. П. поверх, по ціні 1 кор. за брошурований і 1 к. 30 сот. за оправлений примірник.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,

яко гарна прикраса комнат

Картини: Верещагіна, Шевченко в домашній і Сластьона, Шевченкова могила.

Можна дістати через администрацію „Руслана“ з пересплюкою за 1 кор. 60 сот.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
сп. особ.	приходить о годині			відходить о годині			
	6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6:25	до Станиславова, Підвисокого, Потупор		
	6:20	з Чернівців (Іскан, Галац), Гусятина		6:30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний		
	6:46	з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк		6:43	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава		
	7:45	з Янова		6:55	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава		
	7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8:30	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина		
	8:00	на дв. головний		2:55	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина		
	8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сявока		9:00	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.		
	8:15	з Сокаля, Рави рускої		9:15	до Янова		
1:35	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берлина		9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.		
	11:45	з Ряшова, Любачова, Самбора		9:42	до Чернівців, дв. гол.		
	11:55	зі Станиславова (Кересмеа, Потупор)		10:20	до Сокаля, Бєлаця, Рави рускої і Любачова		
	12:55	з Янова		10:25	до Чернівців		
	1:10	зі Скольного, Калуша, Хирова з Лавочного		1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята		
		від 1. черв. до 15. вер.		2:15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділі і свята		
	3:14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.		3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.		
	4:40	зі Самбора, Борислава, Стрия		3:15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.		
2:0	5:11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.		3:26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.		
2:35	5:35	" " на дв. голов.		3:30	до Ряшева, Хирова, Любачова		
	5:50	з Кракова					
1:45	5:40	з Чернівців, Іскан					
	6:00	з Сокаля, Бєлаця і Любачова					
Ніч							
	7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)		6:10	до Станиславова		
	8:50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня шод.		12:45	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)		
	9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно		6:20	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6.		
	9:20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)		6:30	а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 щоденно		
				6:55	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова		
8:40	9:50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова		7:10	до Тернополя, Бродів дворець головний		
2:31				7:32	дворець Підзамче		
12:15	9:40	з Чернівців, Букарешту.		7:25	до Сокаля і Рави рускої		
	10:20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша		7:52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)		
	10:20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		9:30	до Янова від 1. мая до 15. вересня		
	10:02	" " на дв. голов.		10:30	до Чернівців і Іскан		
	3:12	з Підволочиск Копичинєць на дв. Підзамче		11:00	до Кракова, Відня, Варшави		
	3:35	" " на дворець головний		11:10	до Підволочиск, Бродів дв. голов.		
				11:32	" " дв. Підз.		
				4:15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора		
				4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод.		

ЗАМІТКА: Гога ніча числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейский рівнять ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — В місті выдають білєти їзди: звичайні білєти агенція часописної Ст. І. Соколовського в пасажи Гавсманна ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білєти звичайні і всякі иньші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформаційне п. к. залізнич державних (ул. Краєвських ч. 5. в подвірю, сходи П., двері ч. 52) в урядових годинах (8—3 а в свята 9—12).

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 ¹/₂ % листи гіпотечні
- 4 % листи гіпотечні коронові
- 5 % листи гіпотечні преміовані
- 4 % листи товариства кредитового земского
- 4 ¹/₂ % листи Банку краєвого
- 5 % облігації Банку краєвого
- 4 % позичку краєву
- 4 % облігації пропінацийні

і всілякі ренти державні
Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшій курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного